

Ο Επαγγελματικός Κίνδυνος και η Εκτίμησή του*

ΒΗΜΑ 2

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΚΤΕΘΟΥΝ ΣΕ ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Προσδιορίστε ποιος μπορεί να βλαφθεί

Μην ξεχνάτε:

- Νέους εργαζόμενους, εκπαιδευόμενους, έγκυες, λεχώνες και γαλουχούσες εργαζόμενες κλπ που μπορεί να έχουν ειδικούς κινδύνους.
- Καθαριστές, επισκέπτες, εργολάβους, εργάτες συντήρησης κλπ που μπορεί να μην είναι στους χώρους εργασίας και που υπάρχει το ενδεχόμενο να μπορούν να βλαφτούν από τις δικές σας δραστηριότητες.

Δεν είναι απαραίτητο να καταγράφετε τον καθένα ξεχωριστά, απλά σκεφθείτε ποιες ομάδες ατόμων κάνουν την ίδια δουλειά ή ποιοι μπορεί να επηρεασθούν από τον ίδιο κίνδυνο π.χ.

- Χειριστές μηχανημάτων
- Υπάλληλοι γραφείου
- Προσωπικό συντήρησης

- Καθαριστές
- Εργαζόμενοι άλλων εργοδοτών
- Αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι

Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στο προσωπικό που μπορεί να είναι πιο ευπαθές όπως:

- Προσωπικό με ειδικές ανάγκες
- Νέοι και ηλικιωμένοι εργαζόμενοι
- Έγκυες, λεχώνες και γαλουχούσες εργαζόμενες
- Ανειδίκευτο ή άπειρο προσωπικό
- Εργαζόμενοι με προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας
- Εργαζόμενοι που παίρνουν φάρμακα τα οποία μπορεί να αυξήσουν την ευπάθειά τους σε βλάβες
- Επισκέπτες
- Εργάτες που δουλεύουν μόνοι τους
- Άτομα που εργάζονται σε κλειστούς ή ανεπαρκώς αεριζόμενους χώρους

ΒΗΜΑ 3

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Η ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Αξιολογείστε τους κινδύνους και αποφασίστε αν οι υπάρχουσες προφυλάξεις είναι επαρκείς ή αν θα έπρεπε να γίνουν περισσότερες ενέργειες

Μελετήστε πόσο πιθανό είναι κάθε πηγή κινδύνου να προκαλέσει βλάβη. Στη διαδικασία αυτή ίσως χρειαστεί να προβείτε σε μετρήσεις για κάποιες περιπτώσεις.

Έτσι θα διαπιστώσετε αν θα χρειασθεί ή όχι να κάνετε περισσότερα για να μειώσετε τον κίνδυνο.

Ακόμη και μετά αφού έχουν ληφθεί όλες οι προφυλάξεις, κάποιοι κίνδυνοι παρα-

μένουν. Αυτό για το οποίο έχετε να αποφασίσετε για κάθε σημαντική πηγή κινδύνου είναι αν ο κίνδυνος που παραμένει είναι υψηλός, μέσος ή χαμηλός.

Για τις πηγές κινδύνου που καταγράψατε αναρωτηθείτε αν οι ήδη υπάρχουσες προφυλάξεις:

- Εξαλείφουν ή μειώνουν τον κίνδυνο;
- Ικανοποιούν τα νομοθετικά δεδομένα;

*Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

- Ο επαγγελματικός κίνδυνος και η εκτίμησή του
- Ευρωπαϊκά και άλλα
- Νέες εκδόσεις

IN THIS ISSUE:

- Risk assessment at workplace
- Forthcoming agenda
- New publications

Ο Επαγγελματικός Κίνδυνος και η Εκτίμησή του

συνέχεια από τη σελ. 1

- Συμμορφώνονται με αναγνωρισμένα πρότυπα;
- Αντιπροσωπεύουν καλή πρακτική;

Παρέχετε:

- Επαρκή πληροφόρηση, οδηγίες και εκπαίδευση;
- Επαρκή συστήματα ή διαδικασίες;
Αν συμβαίνουν όλα τα πιο πάνω, τότε οι κίνδυνοι είναι επαρκώς ελεγχόμενοι, αλλά επιπλέον χρειάζεται να γνωστοποιούνται στους εργαζόμενους οι προφυλάξεις που έχετε στους χώρους σας.

Όταν οι κίνδυνοι δεν είναι επαρκώς ελέγχιμοι, θα πρέπει στο επόμενο BHMA 4 να περιγράψετε τα πρόσθετα μέτρα που πρέπει να πάρετε. Είναι προφανές ότι όταν πρόκειται να ληφθούν πρόσθετα ή νεα μέτρα πρόληψης, αυτά θα πρέπει να βελτιώνουν το επίπεδο προστασίας των εργαζομένων.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση με επιθεωρήσεις, ελέγχους ή άλλες διοικητικές διασικασίες.

BHMA 4

ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ

Περιγράψτε τα μέτρα που πρέπει να πάρετε

Αν από το BHMA 3 βρείτε λοιπόν ότι κάτι χρειάζεται να γίνει, σχεδιάστε ένα κατάλογο ενεργειών και δώστε προτεραιότητα σε κάθε εναπομείνοντα κίνδυνο που είναι υψηλός ή/και σε αυτούς που μπορεί να επηρεάσουν πολλά άτομα.

Για να αναλάβετε δράση αναρωτηθείτε:

- Μπορώ να απαλλαγώ εντελώς από την πηγή του κινδύνου;
- Αν όχι, πως μπορώ να ελέγξω τους κινδύνους έτσι ώστε να μην είναι πιθανό να προκαλέσουν βλάβες;

Η βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν κοστίζει πολύ. Για παράδειγμα, τοποθετώντας έναν καθρέφτη σε μια επικινδυνή τυφλή γωνία για να βοηθήσει την αποφυγή ατυχημάτων από οχήματα, ή τοποθετώντας ένα αντιολισθηρό υλικό σε σκαλοπάτια που γλιστρούν, είναι φθηνές προφυλάξεις αναλογιζόμενοι τις πηγές κινδύνου.

Η αποτυχία όμως να πάρετε απλές προφυλάξεις μπορεί να σας κοστίσει πολύ περισσότερο αν συμβεί κάποιο ατύχημα.

Ορισμένα προβλήματα δεν μπορούν να λυθούν άμεσα. Είναι πιθανόν ένα πρόγραμμα ιεράρχισης να πρέπει να συμπεριλάβει μέτρα που μπορούν να ληφθούν βραχυπρό-

θεσμα ως μέρος ενός σταδιακού προγράμματος για την εξάλεψη ή τη μείωση των κινδύνων μακροπρόθεσμα.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι, εφόσον είναι δυνατόν, αποφάσεις τέτοιου είδους να λαμβάνονται κατά τη φάση του σχεδιασμού ή της απόκτησης νέων διεργασιών, εγκαταστάσεων, προϊόντων και διαδικασιών.

Κατά τον έλεγχο των κινδύνων και τον σχεδιασμό των μέτρων που πρέπει να λάβετε, εφαρμόστε τις παρακάτω αρχές, με την ακόλουθη σειρά εάν είναι δυνατόν:

- Δοκιμάστε μια λιγότερο επικινδυνή επιλογή
- Οργανώστε την εργασία έτσι ώστε να μειώσετε την έκθεση στην πηγή κινδύνου
- Καταπολεμήστε τον κίνδυνο στην πηγή του (π.χ. με την τοποθέτηση κατάλληλου προφυλακτήρα)
- Χορηγείστε τα κατάλληλα Μέσα Ατομικής Προστασίας. Στις περισσότερες η χρήση τους επιβάλλεται αφού έχουν εξαντληθεί τα μέσα συλλογικής προστασίας
- Παρέχετε κατάλληλες διευκολύνσεις (π.χ. για πλύσιμο, για τον καθαρισμό από χημικά και για Πρώτες Βοήθειες)
- Δώστε τις κατάλληλες οδηγίες στους εργαζόμενους

BHMA 5

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ - ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Ελέγξτε την εκτίμησή σας και αναθεωρήστε την αν είναι απαραίτητο

Μετά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας και πρόληψης πρέπει να εξασφαλίζεται η παρακολούθηση των μέτρων αυτών έτσι ώστε να διατηρείται η αποτελεσματικότητά τους και να επιτυγχάνεται ο έλεγχος των κινδύνων.

Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες παρακολούθησης πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επανεξέταση και αναθεώρηση της εκτίμησης κινδύνων.

Η εκτίμηση κινδύνων δεν πρέπει να είναι μια δραστηριότητα που γίνεται μια για πάντα.

Η εκτίμηση πρέπει να επανεξετάζεται και να αναθε-

ωρείται.

Μην τροποποιείτε όμως την εκτίμησή σας για κάθε ασήμαντη αλλαγή, ή ακόμη και για κάθε νέα εργασία, αλλά μόνο όταν μια νέα εργασία, αλλά μόνο όταν μια νέα εργασία εισάγει σημαντικές νέες πηγές κινδύνου από μόνη της, οπότε στην περίπτωση αυτή να τις συνυπολογίσουμε με την ακριβή τους επιρροή και να κάνετε ότι χρειάζεται για να παραμείνουν οι κίνδυνοι χαμηλοί.

Σε κάθε περίπτωση είναι καλό σαν πρακτική και αναθεωρείτε τακτικά την εκτίμησή σας για να βεβαιωθείτε ότι οι προφυλάξεις λειτουργούν ακόμη αποτελεσματικά.

ΕΜΠ

14ο Πρόγραμμα
Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
1η Μαΐου - 30 Ιουνίου 2000

Σεμινάρια

- Οργανοληπτική εξέταση τροφίμων *Sensory Evaluation of Foods*
- Βιομηχανικά Ηλεκτρονικά (Α' φάση) *Industrial Electronics (phase A)*
- Εισαγωγή στα G.I.S. (με χρήση Geomedia) *Introduction to G.I.S. (using Geomedia)*
- Διαπίστευση Εργαστηρίων Τροφίμων
- Εφοδιαστική (Logistics) Σύγχρονα συστήματα προμήθειας, διαχείρισης διανομής υλικών *Logistics*
- Ανάπτυξη και εφαρμογή Πιστοποίηση και Επιθεώρησης Συστήματος HACCP
- Εισαγωγή στα G.I.S. (με χρήση Arc/Info) *Introduction to G.I.S (using Arc/Info)*
- Η Μη καταστροφική μέθοδος των υπερήχων στον έλεγχο υλικών και κατασκευών *The Non-destructive testing method of ultrasounds for the material and constructions inspection*

Πληροφορίες - Εγγραφές Προεγγραφές:

- Κέντρο Σ.Ε. Πατησίων 42
Κτ. Χημικών Μηχανικών
2ος όροφος
Τηλ.: 772-3775, 772-3824
Fax: 772-3823
- Γραμματεία Σ.Ε.
Πολυτεχνειούπολη
Κτ. Διοίκησης, Ήρ. Πολυτεχνείου 9, 15780 Ζωγράφου
Τηλ.: 772-2022, 772-2023
772-2019, 772-2025
Fax: 772-2026

Ρύπανση στους εσωτερικούς χώρους

Σύμφωνα με την Αμερικανική Πνευμονολογική Εταιρεία, οι κύριες αιτίες της κακής ποιότητας του αέρα στους εσωτερικούς χώρους είναι η ύπαρξη πηγών ρυπάνσεως, ο κακός σχεδιασμός, η συντήρηση ή η λειτουργία των συστημάτων κλιματισμού, και η χρήση της κτηρίων που δεν είχαν κατασκευασθεί για τον σκοπό που, πλέον, εξυπηρετούν.

Πολλές φορές, η αιτία δεν είναι κάποια μεμονωμένη ρυπογόνος ουσία που κυκλοφορεί στον αέρα σε μεγάλες ποσότητες, αλλά ότι ο αέρας είναι μολυσμένος με πλειάδα ουσιών, οι οποίες τελικά δημιουργούν ένα ανθυγεινό κλίμα.

Οι ουσίες που μπορεί να δημιουργήσουν πρόβλημα είναι διάφοροι βιολογικοί παράγοντες (βακτήρια, ιοί, μύκητες, ακάρεα, γύρη, σπόρια μούχλας, φολίδες από το τρίχωμα των ζώων ή τα φτερά των πτηνών), το μονοξείδιο του άνθρακα, η φορμαλδεΰδη, ο καπνός του τσιγάρου και διάφορα πιπερικά οργανικά συστατικά.

• Οι βιολογικοί παράγοντες συνήθως εισπνέονται και οι κύριες πηγές τους είναι τα ανεπαρκώς συντηρούμενα κλιματιστικά μηχανήματα και οι βρώμικες τουαλέτες. Τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργήσουν στην υγεία, κυμαίνονται από βράχνιασμα και εξανθήματα έως λήθαργο, δυσκολίες στην αναπνοή και πεπτικές διαταραχές.

• Το μονοξείδιο του άνθρακα είναι ένα άσομο αέριο, το οποίο μπορεί να εισβάλλει στο εσωτερικό του κτιρίου από τα γκαράζ ή τα ανοιχτά παράθυρα, καθώς και από τους αγωγούς των συστημάτων

θερμάνσεως, όταν αυτοί δεν είναι καλά συντηρημένοι και επικοινωνούν με χώρους σταθμεύσεως οχημάτων. Τα συμπτώματα που προκαλεί η εισπνοή του είναι κόπωση, σύγχυση, πονοκέφαλος, ζάλη και ναυτία, σε μεγάλες ποσότητες μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στον θάνατο.

• Η φορμαλδεΰδη είναι ένα χημικό συστατικό και περιέχεται σε 3.000 περίπου διαφορετικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων υλικών που χρησιμοποιού-

νται για την κατασκευή επίπλων, κόλλας και υφασμάτων επιπλώσεως. Η έκθεση σ' αυτήν μπορεί να προκαλέσει πονοκέφαλο, πονόλαιμο, κόπωση, εξάνθημα, ναυτία και ερεθισμούς των ματιών και της αναπνευστικής οδού. Μελέτες σε ζώα έχουν, επίσης, δείξει ότι είναι καρκινογόνος.

• Οι επιδράσεις του παθητικού καπνίσματος (από τσιγάρα, πούρα και πίπα) έχουν τεκμηριωθεί σε πολυάριθμες μελέτες. Πέρα από τον ερεθισμό των ματιών, της μύτης και του λαιμού, μπορεί να προκαλέσει νατία και εμετό, ενώ μακροχρονίως σχετίζεται με αυξημένες πιθανότητες αναπτύξεως καρκίνου.

• Τα πιπερικά οργανικά προϊόντα, τέλος, εκπέμπονται από ορισμένα στερεά και υγρά προϊόντα και υπάρχουν σε ορισμένα έπιπλα, μπογιές, κολλώδεις ουσίες, διαλυτικά, χαλιά, συσκευασίες σπρέι κ.λπ. Στις βραχυχρόνιες συνέπειες τους συμπεριλαμβάνονται ερεθισμός των ματιών, της μύτης και του λαιμού, πονοκέφαλος και ναυτία. Και στις μακροχρονίες, βλάβες στο ήπαρ, στους νεφρούς και στο κεντρικό νευρικό σύστημα.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΆΛλα

ΔΙΑΣΚΕΨΗ

19-21 Ιουνίου 2000

MALMO - ΣΟΥΗΔΙΑ

Θέμα: Eco Efficiency 2000

Ενότητες:

- Κοινωνία και ανάπτυξη της οικολογικής αποτελεσματικότητας
- Οικονομικές προοπτικές
- Παραγωγή, καινοτομία, σχεδιασμός
- Ενέργεια και μεταφορές
- Βιοτεχνολογία
- Οικολογική αποτελεσματικότητα στις πρόσφατα βιομηχανοποιημένες χώρες
- και στις χώρες στη φάση της μετάβασης.

Πληροφορίες:

<http://www.nutek.se/ecoeficiency 2000>

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

18 Σεπτεμβρίου 2000

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η σωστή επιλογή για την Ευρώπη

Οργάνωση: FEDARENE:

Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία
των Περιφερειακών φορέων
για την Ενέργεια και το Περιβάλλον.

Πληροφορίες: FEDARENE:

11, rue du Beau Site
1000 Bruxelles, Belgium
Fax: 00322-6468975

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ιδιοκτήτης: EKA

Εκδότης:

Γρηγόρης Φελώνης

Πρόεδρος EKA

Την "ΔΡΑΣΗ"
επιμελούνται οι
υπεύθυνοι
των Τμημάτων
Περιβάλλοντος
Χριστίνα Θεοχάρη
Υγιεινής & Ασφάλειας
της Εργασίας

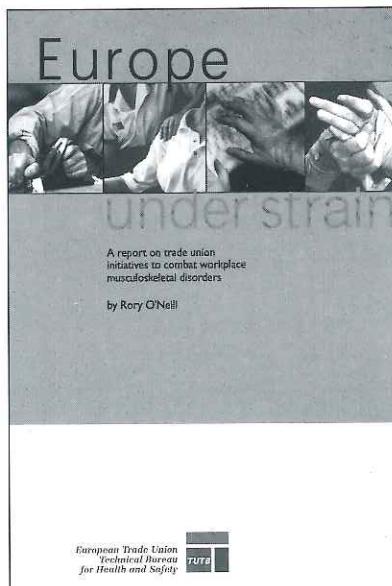
Χρήστος Χατζής

Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση:

EKA, Γ' Σεπτεμβρίου 48B
104 33 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 88 36 917, 88 41 818,
FAX: 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς
άδεια αναδημοσίευση ή
αναπαραγωγή μέρους
του φυλλαδίου, με μόνη
υποχρέωση την
αναφορά της πηγής.

Έκθεση του Τεχνικού Γραφείου της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (ΣΕΣ)
γύρω από τις πρωτοβουλίες των συνδικάτων
για την καταπολέμηση των μυοσκελετικών
διαταραχών των εργαζομένων

Πληροφορίες:

Bd Roi Albert II, 5, Bte 5
B-1210 Brussels
Tel.: 00322 - 224 05 60
Fax: 00322 - 224 05 61
E-mail: tutb@etuc.org
<http://www.etuc.org/tutb>

Comprendre
le travail des femmes
pour le transformer

sous la direction de
Karen Messing

CINBIOSE,
Université du Québec
à Montréal

Bureau Technique
Syndical Européen pour
la Santé et la Sécurité

Έκθεση για την εργασία
των γυναικών